

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 —
Negyedévre 2 50
Egy órára 1 —

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Negy huzabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Az elégtétel!

A mit legszentebb érzelmeiben vérig sértett nemzetünk napok óta kínos aggodással óhajtott és várt: az elégtétel tegnap végre megadatott (?)!

A sértés, a mely megtorlásra várt, iszonyu és vakmerő volt. Nemzeti lobogónkat, azt a szent háromszínű zászlót tépték le és égették meg, a melyhez fűződik nemzeti létünk minden dicsősége, a mely alatt szereztük meg az ámuló Európa csodáló tiszteletét.

Fokozta a sértés brutális voltát az, hogy a koronás király jelenlétét választották ki a gazok gyalázatos merényletük idejéül, sőt, hogy éppen csak azért követtek el minden kihágást, hogy hadd lássa meg a souverain állam koronás feje, minő megbecsülésben részesítik Horvátországban a magyar államot és annak hivatalos jelvényeit.

De a mi a sértés méregpozarát egészen csordultig töltötte, az az a tervszerűség és sok oldalú közbejátszás, a melylyel az egész merényletet végrehajtották.

Ma már kétségtelenül be van bizonyítva az egész világ meggyőződése szerint, hogy azokban a nemzetünk ellen intézett tüntető sértésekben a legkevésbé bűnösök azok, a kik végrehajtották, a zágrábi ifjak, mert ők csak eszközei voltak egy nemzetileg szervezett nagy szövetségnek, a melynek célja Horvátország ősi politikáját megvalósítani: a jól tevő magyarállam létezését teljesen megsemmisíteni — ha bírják; s ha nem bírják: örökös sértésekkel ingerelni haragját s így lehetetlenné tenni, hogy a nyolczszáz év óta egymáshoz csatolt és egymásra utalt két ország a polgárság szívéből fakadó szeretet erős lánczával forrjon egybe.

S mikor mindez napnál világosabban be van bizonyítva, mikor az egész nemzet visszafojtott lélekzettel, jogos haragját tüntetőleg lesi, várja, a fényes, a teljes elégtételt: megkapja a második arcizulást saját törvényes kormányának fejtől, a miniszterelnöktől, az ország törvényhozásának jelenlétében.

Bánffy Dezső, Magyarország miniszterelnöke, a ki maga is szemmel látó tanuja volt a történeteknek, a ki kijelentéseiben szintén kénytelen beismerni, hogy történt valami kísérlet a nemzeti zászló becsületének megsértésére; az a miniszterelnök, a ki esküjéhez hiven legerősebben sorban volna köteles megvédeni a nemzet méltóságát: letagadja az események jelentőségét, egyszerű utcai gyerekcsínynek minősíti, a mit komolyan

venni: ugyan ki lenne elég naiv? Sőt tovább megy, a frivolság hangjába csap át, s a zászló sértők mentségére — (mert hisz a bosszú hatalom képviselője a bűnösök védő ügyvédévé lön benne) képes még azt is egy vérig sértett nemzet színe előtt nyíltan elmondani, hogy az, a mit a horvátok a Jellasi-téren elégettek, nem is magyar zászló volt, hanem három szövettarab, a melyek véletlenül a magyar nemzet színeit visellék. Mekkora frivolság, minő esztelen beszéd ez?

Hiszen akkor minden zászlónkat bárhol meggyalázhatják bátran, a büntetés-től való minden félelem nélkül, mivel hogy a világon minden egyes zászló nem egyéb, mint egyszerű ruhadarab, a mely véletlenül a nemzet színeit képviseli.

Mi ez a hang?

Mit akar jelenteni ez a frivolság?

Hát már odáig jutottunk, hogy alamságunk törvényes képviselője, a felelős magyar miniszterelnök is képes ily hangon szólni nemzeti jelvényeinkről!

De feltéve, hogy annak a szerencsétlen kifejezésnek, a mely a miniszterelnök szólásra rosszul berendezett szájából kiröppent, volna valami elfogadható külön értelme, hisz akkor is nem a szöveg minősége, hanem a tett maga s annak a tettnek a célzata az irányadó, mert azt még Bánffy Dezső is sem teszszük föl, hogy a zágrábi ifjak Jellasi-téri merényletét a Henneberg-féle swájci selyemyár által mindenütt ajánlott próbatételnek akarná feltüntetni, a melynek egyetlen célja a valódi és a hamisított selyem közti különbség feltüntetése lett volna.

Nem! idáig még az ő opportunus szeme sem jutott a színvakság betegségében.

Ellenkezőleg! — Meg vagyunk róla győződve, hogy éppen úgy tudja, mit történt Zágrábban, mint mi, mint bármelyik magyar ember, mint a zágrábi tüntetők maguk.

De előtte nem a nemzet becsülete a fő, hanem a saját excellentiás bőre, a melyet a kiporolattástól félt.

Érzi ő nagyon, hogy ludas; tudja, hogy neki magának is nagy része van a történetekben. Nagy része van bennök engedékenység, erélytelenség, a bécsi körök előtt való meghunyászkodása által. Nagy része van bennök az által, hogy a koronás király fölséges szívét, mely a magyar nemzetért mindenha fönnen dobogott, hamis információval elzárta az önkényes megnyilatkozástól s a fejedel-

mi szíyben felgerjedt haragnak hivatalos formában kifejezést adni nem engedett.

Jól tudja a kegyelmes ur, hogy a magyar nemzetet királya érzelmei felől megévesztetni nem lehet; s így a történet mulasztásokért egyedül és kizárólag ő a felelős.

Ettől a felelősségtől fázik Ő Excellentiája. Fázik, mert ha a nemzet jogos haragja szerint bánék vele, a súlyos kötelességszegővel: nem lenne többé maradása a puha bársony székben, a hová úgy vágyakozott, s a melyhez olyan makacsul ragaszkodik.

Mert az ő életének egyetlen célja nem Magyarország érdekeinek a megvéde-se, hanem a miniszteri vörös széknek a lehetőség legszélső határáig való megtartása.

Ezért a célért feláldoz mindent: a nemzet becsületét, a haza javát; mindent, a minek birtoka ráknézve nemzeti kincs; mindent, a minek elvesztése ráknézve nemzeti kár!

De a nemzet, a mely feljajdulás nélkül tűri mindezt; az a nemzet, amely megtüri vezetőjeként legdrágább kincseinek eszeveszett tékozlóját; az a nemzet, a mely az opportunus hazug elve alatt szemet huny minden önlétele ellen intézett merényletre: az ilyen nemzet érdemel-e más sorsot, mint a milyenben sinylődik.

Ne nem! a magyar nemzet türelmének is van határa! A magyar nemzet haragjának is van mélysége és ereje. És ha ez a mélység, ez a hatalmas harag fölgerjed, el-kikorbácsolja alkotmányának szent templomából a nemzeti kincsekkel kufarkodó szolgálteket s visszaállítja az ősi, a tiszteletes alkotmányt, nemzeteket hódolatra indító fényébe és erejébe.

Ez a szent harag a mi reménységünk!

Grotius.

Onálló nemzeti bank és vámterület. Győr város törvényhatósága, mint első akar foglalkozni az Ausztriával való gazdasági kiegyezés kérdésével. Erre nézve 50 városi képviselő beadványt intézett Győr város közgyűléséhez, melyben kéri, hogy mondja ki a közgyűlés az onálló nemzeti bank és vámterület szükségességét, intézzen e tekintetben feliratot a képviselőházhoz, illetőleg a kormányhoz és a feliratot pártolás végett küldje meg az összes törvényhatóságoknak azzal a sürgős kérelemmel, hogy a feliratot a november havi közgyűlésen tárgyalják.

A horvát jogpárt bomlása. Folgyenovic beszéde teljesen megérlette a horvát jogpártban régóta lappangó válságot s mint Zágrábból táviratozzák, ma dr. Starcevic Antal többedmagával kilépett a pártból. Kilépé-

sét úgy az öreg Starcevic, mint Starcevic Mile, dr. Frank és Kumicsics levélben tudatták a pártelnökségével, kijelentve, hogy külön tiszta jogpárti kört alakítanak. Elhatározásuknak azzal adják okát, hogy a legfontosabb tárgyakról tartott tanácskozásból a párt legöregebb és legérdemesebb tagjait kizárták és tudtuk nélkül indézkedtek, továbbá, hogy Strossmayert a párt védnökének proklamálták és neki a pártban történekről jelentést tesznek; de a legfőbb oka kilépésüknek az, hogy Felnegovics a községtanácsban elítélte az egyetemi hallgatók tettét, bár az sem az uralkodó személye ellen, sem a dinasztia, sem a monarchia ellen nem irányult és ezzel a jogpárt a politikai ellenpárthoz csatlakozott, a mely Horvátország függetlensége és integritása ellen működik.

Miklós Odön lemondása. Miklós Odön, a földmivélsügyi miniszterium államtitkára benyújtotta állásáról való lemondását. A lemondás okai politikai természetűek, Miklós Odön lemondásának híre nagy feltűnést keltett a szabadelvű pártban, s lemondásában illusztrálva van az a nepoizmus, melylyel Magyarország legfontosabb dolgait vezetik. Egy miniszter, ki csupán személyes hiúságból folyton államtitkára ellenére cselekszik, elenken emlékeztet azokra az apró német udvaroskákra, hol személyes intriguák lebonyolítása képezi az egész kormányzati mesterséget. Kicsinyes szempontok kergetik ki Miklós Odönt állásából és így nem esoda, ha a földmivélsügyi életbevégo feladatai nálunk nem lesznek kellően megoldva, mert hiszen a miniszternek sokkal fontosabb, hogy államtitkárát elkeserítse, mint az, hogy valamelyik helyes javaslatát magáéva tegye. Ilyen körülmények valóban sajnálatra méltók és szomorúan ilusztrálják a Bánffy-kabiet nevétségességét.

Megszüntetett ügyvédi kamara. Az igazságügyminiszter az ügyvédi kamarák kerületeinek megállapítása tárgyában kiadott igazságügyminiszteri rendelet részbeni módosításával a gyulafehérvári ügyvédi kamarát megszüntette és annak területét szétosztva a dévai kir. törvényszék területére az aradi ügyvédi kamara hatóságát, a gyulafehérvári kir. törvényszéknek és az 1893. évi 40.452 számú igazságügyminiszteri rendelet szerint a tordai kir. törvényszék kerületébe átszállított to-pánfalvai kir. járásbírósnak területére a kolozsvári ügyvédi kamara hatóságát kiterjesztette. E rendelet, mely a hivatalos lap mai számában jelent meg, jövő évi január 1-én lép életbe.

A „DEBRECZEN” TÁRCSÁJA.

Lengyelország legyen szabad!

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Irta: Rostkowicz Arthur.

Éj borul a csöndes tájra,
Nyugovóra tér az ember —
Czár atyuska főnvriraszt még
Telve titkos félelemmel, —
Pihenőre térni nem mer.

Föl fölriad minden ne-zre,
Üldözi egy rémlátomány, —
Még a saját várában is
Gyilkos lest léptenyomán,
Verejték foly le homlokán.

Szeme előtt lebegnek el
Félistenek, véres arnyak —
Kosciuskó, Poniatowsky —
Mind boszuló kézre várnak, —
Jaj! a kevely, zsarnok czárnak.

Bár merre jár, bár merre fut,
Ver fakad fel nyomdokába,

Állampénztári feleslegok. A pénzügyminiszter hétfőn fog válaszolni Visontai Somanak amaz interpellációjára, amelyet az állampénztári feleslegekből különböző bankoknál elhelyezett 10 millió forint s az osztrák-magyar banknak adott 10 millió forintnyi kamattalan kölcsönre vonatkozólag hozzá intézett. Mint értesülünk, Lukács László pénzügyminiszter válaszában lényege az lesz, hogy a pénzpiacra uralkodó pénzügyi indította e lépésre. A bankok kijelölésénél tekintettel kellett arra lennie, hogy oly intézeteknél helyezze el, amelyek nyolcznapra felmondásra képesek e kölcsönt visszafizetni. Ami az osztrák-magyar banknak adott kölcsönt illeti, a pénzügyminiszter felszólította az övéhez hasonló eljárásra az osztrák pénzügyminisztert is, de tőle azt a választ kapta, hogy az osztrák állampénztári feleslegok az egyes tartományi bankoknál lévén elhelyezve, onnan az osztrák-magyar bank számára könnyűséggel nem voltak visszavonhatóak.

Országgyűlés.

(Tegnap táviratunk kiegészítésével)

Budapest, okt. 25.

A képviselőház ülésének napirendjén, három közgazdasági interpellációra adandó miniszteri válasz is ki volt tűzve.

A válaszok, melyeket Lukács pénzügyminiszter alig hallható hangon mondott el, még részben sem elégitették ki az ellenzékét; a szólasra jogosult Péchy Tamás és Visontai Soma, siettek is ezt kifejezni, de azért a tudomásul vételt nem tud ak megakadályozni.

Lukács pénzügyminiszter válasza után Bánffy állott fel, hogy a hozzá intézett interpellációkra feleljen.

Bánffy Dezső b. miniszterelnök: T. Ház! (Nagy zaj. Halljuk! Elnök csenget.) Apponyi Albert gr. Kossuth Ferenc és Pázmándi Dénes képviselő urak interpellációjára a zágrábi zászlósértés tárgyában egyszerre kívánnék válaszolni. (Halljuk! Halljuk!)

T. Ház! Kétségtelen, hogy Zágrábban ó felségnek látogatása alkalmával meg nem bocsátható botrányok fordultak elő, pedig ezen botrányok abban jelentkeztek, hogy egy alkalommal a magyar nemzeti színű zászló a diadalkapuról levételni célozlatott (Derűltség a bal és szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől) igen, mert a mint előadni fogom, le nem vétetett; továbbá egy másik eset fordult elő, a hol a nemzetiszínű zászló elégettetett.

Kétségtelen, hogy mind a két eset botrá-

nyos, mind a két eset megbüntető és hasonló esetek jövőben való előfordulása meg nem tűrhető. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

T. Ház, midőn ó felsége elhatározta, hogy Zágrába megy, ez történt a magyar kormány tudatával, hozzájárulásával, helyeslésevel.

Beöthy Akos: Tanácsával!

T. Ház! A felséges ur vonaton a felséges ural egy kocsiában lévén szerencsés Zágrába utazni... (Hosszantartó zajos derűltség a bal- és szélsőbaloldalon. Halljuk Halljuk!)

Elnök csenget: Kérem a képviselő urakat, ne szakítsák félbe a szónokot. (Halljuk! Halljuk!)

Bánffy Dezső a Drávától egész Zágrábig az egész hosszú vonalon látni lehetett azon díszítéseket, a melyek a felség odautazása alkalmából létesítettek és mondhatom, t. Ház hogy a magyar nemzeti színeket viselő zászlók egész sorozata százával, ezrével volt ott felállítva. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon. A vasutnál! Nagy zaj.) Méltóztatassék megengedni, t. Ház... (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Kérem Polónyi képviselő urat, ne szakítsa félbe a szónokot.

Bánffy D-zső b. miniszterelnök... látam, hogy a díszítéseknél nemcsak a vasuti állomásokon, vagy órházakon, hanem a községekben, a magánházakon hosszú sorban ott voltak, kétségtelenül nagyobb számban a horvát színeket viselő zászlók, de kellő számban a magyar nemzeti színeket viselő zászlók is.

T. Ház! Zágráb városában, ott, a hol a díszítés kétségtelenül igen szép és fényes volt, beismerem, a magyar nemzeti színű zászlók sokkal kisebb arányban voltak (Zaj a szélsőbaloldalon.) mint a horvát színeket, azonban t. Ház, voltak, talán, magam is beismerem, óhajtottam volna, hogy nagyobb számban legyenek, de, hogy voltak ily zászlók is és bánthatatlanul ott álltak, az igazolja azt, hogy a magyar színeket viselő zászlók iránt Zágrábban sem volt az ellenszenv általános. Hát t. Ház, alkalmam volt, ott a helyszínén a dologról értesülni, alkalmam volt időközben részletes jelentéseket venni, azokat betekinteni és állíthatom, két eset kivételével a magyar zászlón sérelem nem esett. (Zaj és derűltség a szélsőbaloldalon.) Az egyik eset volt, t. Ház... Várady Károly: Vastag a bőrünk.

Elnök: Várady képviselő urat figyelmeztetem, hogy ne szakítsa félbe a szónokot.

Bánffy Dezső b. miniszterelnök: A diadalkapuról egy jogász a nemzeti színű zászlót, azon a diadalkapun nem az egyetlen, levenni kívánta; a diadalkapu egy széles alapzaton

Rút halála közeledtet
Szinte érzi, szinte látja, —
Minden áldott percbe várja!

Majd egy dalt hall, egy csatadalt,
A lengyel nép énekelte,
Oly szomorú, oly vadaló...
Remeg tőle szive-lelke, —
Aljas szive, gyáva lelke.

Menekülne e dal elől,
De az hangzik közel-távol,
Sötét, bűzös tömlőczökből,
Földalatti, mély bányából, —
Gyásznapok viharából!

Menekülne... Összeroskad,
Béna, zsibbadt minden tagja...
Majd fölébred, ámde a dalt,
A csatadalt mégis hallja, —
Sápadt arczát eltakarja.

Majd felugrik sebbel-lobbal,
Egyenruhát ölt magára,
S a hang után siet-rohan
Palotája udvarára, —
Meg-megroskad gyenge lába.

Lenn a börtön legmélyében
Lánca csörg a lengyel rabnak,
Vitézségért, honszerelmért
Ily jutalmat, — lánczot adnak, —
Ki ide jut, jaj! — jaj! annak.

Mult emléke él szívében,
Mult emléket pillantja at,
Óntudatlan elkesergi
Vitéz népe csatadalát, —
Elbukását, — diadalát!

Minden szava gyászos emlék,
Emléke az elbukásnak: —
... Oda vagy már Lengyelország,
Orvul néked mely sirt ásnak, —
Sirt a lengyel szabadságnak!

•Honfaiadat láncazra verik,
Szép hazádat széjjelosztják,
Leányaid meggyalázva
Gyalázatuk könyét ontják, — — —
Nem halt még meg Lengyelország!

•Habár övé a győzelem,
Miénk maradt az ősi jog,

volt felállva, de belül üres volt; itt egy létra volt, ezen létrán egy jogász felmászva, a zászlótartó kötelet bihétőleg — a vizsgálat adatai azt bizonyítják — elvágta és ennek következtében a zászló lejjebb csuszott, körülbelül egy méterrel, egyáltalában le nem húzatott, karddal össze nem vágatott, össze nem tépetett, sőt ellenkezőleg a rendőri hatóság által azonnal, legfőjebb egy felóra múlva eredeti helyére vissza lett helyezve. (Helyeslés jobbfelől Zuj a szélsőbaloldalon.)

Másik eset a zászlóbotrányo. elégetése volt. Hát t. Ház ez egy oly tény, melyet sem szépitni, menteni nem lehet és én magam sem akarom.

Elnök: Kérem a képviselő urakat, hogy közbeküldésükkel ne zavarják a szónokot. (Halljuk! Halljuk!)

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: Összevarrtak három különböző színből álló zásznat (Nagy derűtség a szélsőbaloldalon és felkiáltások: Zásznat?! igenis zásznat, nagy czéltartással, kiszámított furlanggal, történetesen azon három színt éppen, a melyek a magyar színek. (Hosszartó zaj és derűtség a szélső baloldalon. Halljuk! Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Polónyi Géza: Ez a botrány. (Nagy mozgás jobbfelől. Halljuk!)

Elnök: Kérem a képviselő urakat, miután eléggé adtak kifejezést érzelmeiknek, hallgassák meg csendben a szónokot (Helyeslés jobbfelől.)

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: Ezen eljárás minden kétséget kizárólag szándékos volt és a meghatározottabban a magyar nemzeti zászlónak megsértésére célzott. (Ugy van jobbfelől.)

Ezen, szerinte gyáva tökéletlenséggel kiszámított eljárást még tetézte az, hogy ezen zászlót előre elkészítve szeszbe mártották, felső kabátjuk alá elrejtve vitték magukkal, hogy a tény elkövetése után azonnal gyorsan elmenekülhessenek. (Ugy van! jobbfelől.) és hogy mennyire félénken és mennyire (Egy hang a szélsőbaloldalon: Gyáván!) — ha úgy tetszik — gyáván jártak el, bizonyítja t. Ház az is, hogy például az az egyetemi hallgató, a ki a zászlót elrejtve vitte, a ki tehát kétségtelenül a főtenyező volt, azonnal, ahogy a zászlót elégette, gyalog elmenekült Szeszvertára, nem mert a városban maradni és ott vasutra ülve Belovára utazott. (Egy hang a szélsőbaloldalon: Szabad jeggyel! Nagy derűtség.)

Hogy ennél a kérdésnél maradjunk, a rendőri nem azt jelenthette főnökének, hogy minden rendben megtörtént, mert kétségtelen hogy azt kellett, hogy jelentse, hogy itten tüntetés történt, a mely megbüntető, mert a rendőrfőnök azonnal intézkedett. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Vajay István: Az a legnagyobb imponator! (Nagy mozgás jobbfelől.)

Elnök: Vajay képviselő urat rendreutasítom. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Ezután mindenáron kicsinyíteni akarta a gaztettet az ellenzék tiltakozó zajos ellentmondása közben.

Kossuth Ferenc: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Sajnálattal nem vehetem én sem tudomásul a t. miniszterelnök urnak választat. Azt mondom, sajnálattal és ezzel nemcsak udvarias kifejezéssel akarok élni, de sajnálom azt, hogy ilyen kérdésben a Ház nem érezhetett együtt egy szívvel és egy lélekkel. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Én nem követem a t. miniszterelnök urat azon a ténen, hogy valakit gyanúsítsak, gyanúsítani nem szoktam, sőt többet mondom: meg vagyok győződve arról, hogy ha a t. párt előtt, annak bármely tagja előtt a magyar zászlót megsértették volna, mindegyikük a magyar zászló védelmére oda állt volna. (Helyeslés jobbfelől.)

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: Most is ott állunk!

Kossuth Ferenc: Mondom én nem akarok senkit gyanúsítani, senkinek hazafiai érzését nem akarom gyanúsítani. Meg vagyok arról győződve, hogy itt mindenki kötelességét véli teljesíteni, nem pártérdekből, hanem a haza érdekében. Többet erre nézve nem is mondom; csak még azt teszem hozzá, hogy én óhajtottam volna, hogy midőn a magyar zászló a magyar király és a magyar miniszterelnök jelenlétében magyar területen megsértetik, hogy akkor Magyarországon a Kárpátoktól Adriáig csak egy hang hangozzék és e hang azt követelje, hogy a megsértett zászlónak elégtétel adassék. (Élénk helyeslés balfelől.)

T. Ház, az a kérdés, hogy mi az az elégtétel, a mely kielégíthetné a megsértett nemzeti érdeket? Az elégtétel-e, hogy ha a bűnösöket megfenyítik, vagy egy más sokkal nagyobb értékű elégtételre van-e szükség? En ez utóbbi tételt védem, a miniszterelnök ur pedig azt védi, hogy elégséges a bűnösöket megfenyíteni.

T. Ház! A kormányelnök ur és a kormánypart kicsinyleni látszik azon tényeket, melyek Horvátországban történtek. De hogy ha ezen tények oly fontosak voltak, hogy a kir. kéziratban megemlítettek, akkor e tények nem kicsinylendők. Mert azt hiszem, hogy a kir. kéziratnak tekintélyét és komolyságát annyira meg kell tudni őrizni, hogy abban kicsiny tényekről megemlítés ne tétessék. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Továbbá azt hiszem, hogy Zágráb város községtagja is foglalkozott volna kicsinylendő tényekkel. (Ugy van! a szélső baloldalon.) De meg azt hiszem, hogy a Sjarcevic-féle tartománygyűlési párt sem foglalkozott azzal, hogy Folnegovich ott, mondott

a városi gyűlésen, és nem taszította volna ki őt a pártkörből, bár ő ellentmondott a polgármester indítványának, de eléggé magáévá tette a tanulókat tényét. Azt hiszem t. ház, hogy kicsinyelni e tényeket nem lehet, és nem szabad. — (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

A t. kormányelnök ur a tények előadásában némely részletekbe bocsátkozott. A többek közt azt mondta, hogy a vasut menten magyar zászlók, magyar diszitmények voltak. Hiszen ez természetes: a magyar államvasutak vezetnek oda. Azt is mondta, hogy a községekben látszottak a lobogók. Erre nézve azt jegyzem meg, hogy tudtommal a Drávától Zágrabig egy község mellett sem megy el a vasut. (Derűtség bal- és szélsőbaloldalon.)

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: Tévedni méltóztatik.

Kossuth Ferenc: Tehát nem tudom elképzelni, hogyan lehet meglátni a községekben a magyar zászlót?

De t. képviselőház, azt is mondta a t. miniszterelnök ur, hogy Zágrábban számos magyar zászló volt. Én csak azt jegyzem meg, hogy az 1848. XXI. t. cz. nem azt rendeli, hogy a közös épületeken legyen zászló, hanem azt rendeli, hogy a középületeken és közintézeteken legyen felhúva a magyar zászló. Már pedig például a zágrabi színház és zágrabi egyetem közintézet és sem a színházon, sem az egyetemen a magyar zászló nem volt felhúva. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

De én nem is akarok azzal foglalkozni, hogy milyen mérvű manifesztaáció történt a magyar zászló ellen (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.), mert már előbbi felszólalásomban jeleztem, hogy én a főszérelmet nem abban keresem, hogy miképpen sértették meg a magyar zászlót, hanem abban, hogy a magyar király nyilatkozata mit tartalmaz (Élénk helyeslés és tetszés a szélsőbaloldalon.) és hogy mennyire tartották fenn e nyilatkozatok a magyar állam eszméjét Horvátországban. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon, Zaj jobbfelől.)

Sajnálom, hogy az igen t. kormánypart nem tarja érdemesnek szavaimat meghallgatni, de bocsánatot kérek, én itt kötelességet teljesítek és érdemesnek tartom elmondani, a mit belsőmben érzek. (Élénk helyeslés és tetszés a szélsőbaloldalon.) Mondom tehát, hogy én nem azt tekintem, hogy milyen mérvű sértést kapott a magyar zászló Horvátországban, hanem azt tekintem, hogy egyáltalában megsértették és azt tekintem, hogy miképpen torolták meg mindjárt (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) és miképpen nyilatkozott mindjárt a király fele. (Tetszés a szélsőbaloldalon.)

En azt látom, hogy a sértés megtorolva mindjárt nem lett, a magyar zászló letintázva ott függ Zágráb városában a magyar király dinasztikus jelenségeket dicsért meg akkor, midőn a magyar zászlót sértették meg a magyar király megköszönte a polgároknak példás magatartását akkor, mikor a magyar zászlót elégette. (Élénk helyeslés és tetszés a szélsőbaloldalon.)

En nem kívánom nagyítani a tényeket, nagyon örülök annak, ha bebizonyíthatnák nekem azt, hogy tulajdonképpen semmi sem történt Horvátországban és itt megjegyzem azt hogy én t. barátom, a horvát miniszter ur felhívott engem, hogy erre nézve némi kételyt oszlassak el. Én nem kívánom, hogy erre nézve megfordítsuk azt a bizonyos fehér lapot, melyet a magyar nagylelkűség 1868-ban a horvátoknak adott, de azt kívánom, hogy azt a fehér lapot respektálják mi és respektálják a horvátok azt kívánom, hogy az a mi arra a fehér lapra rávan írva, ne szolgáljon a magyar államellenes izgatások takarójául és ha ily izgatások takarójául és ha ily izgatások hatása alatt a magyar állam jelvényét megsértik akkor a magyar király tanácsosai találjanak szívükben erőt arra, hogy a magyar királynak azt sugallják, hogy ezen sértésnek kelendő elégtétel adassék.

De én látom, hogy éppen ezen elégtétel nem adatott meg a megsértett magyar érzelmeinek, a mely az egyedüli elégtétel volna és a mely egyedül volna elégséges arra, hogy

Három felé osztott hazánk
Egyesülten harcolni fog, —
S a harcz után virulni fog!

*Tiporja el bár a zsarnok
Lánczra verve mindkét kezét,
Föltámad még és zsarnokát
Erős kezével tépi szét, —
Bombája tépi szereszét!

*Rabszolgaság nem töri meg,
Szibéria meg nem hajtja, —
Föltámad még Lengyelország
Vad bosszúr, — diadalra, —
Az Isten úgy is akarja! . . .

Meg-megrázza bilincseit,
Szemébe egy könyű téved,
Rázenditi szilajabban: —
*Kosciu-kó vezesd néped,
Már a harcznak lángja éget. . . .

Bősz csatáknak viharában,
Mikor már-már veszve voltak,

E csatadal hallatára
Föltámadtak a megholtak, —
Kiket előbb felkoncoltak . . .

*Vigyétek a hőmezőkre!
Dűhében így kiált a czár,
S a marczona kozáksapat
Szolgalelkűn eléje áll, —
Térdet hajtva parancsra vár.

Elviszik a szegény rabot
Örökös tel hazájába,
Csak azért, hogy nyugodt legyen
Czár atyuska éjszakája, —
Hogy megszünjék rémes álma.

Ámde a dal folyton hangzik
Hőmezőkön, völgyen, hegyen —
Az isten is úgy akarja,
Hogy hü népe boldog legyen, —
Lengyelország szabad legyen! . . .

Horvátországban azt a pártot, a mely a magyar államelmét megsérti, fékezni képes lenne. Ez az elgötélt az volna, hogyha a magyar király elég erélyteljesen kijelentette volna vagy kijelentené, hogy elítéli a zászlósértést, hogy megkívánja azt, hogy a magyar állam tekintélye Horvátországon fenn legyen tartva.

Ezt kívánom én, ezt kívánja az a párt, a melyhez tartozni szerencsém van és én azt hiszem, hogy az ellenpárt sem kívánhatja, hogy a magyar király ne követelje a horvátoktól, hogy a magyar zászló kéllőleg respektáltassék. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Kossuth Ferencz nagyhatású beszéde után Pázmány Dénes ismertette hosszabban a zágrábi gaztettet s a miniszterelnök szavait megczáfolja.

Bánffy rövid válasza után az elnök kitűzi a szavazást.

A szavazás a K betűnél kezdődik. Öt perc szünet után megtörténik a szavazás, melynek eredménye, hogy nemmel szavaztak 110-en, igennel 174-en.

Így tehát a miniszterelnök választát 64 szö- többséggel tudomásul vették. (Hoch! Hoch! a bal- és szélsőbalon.)

KÜLFÖLD.

A szobranje új ülészaka. A holnap összeülő szobranje megnyitására már készülnek a pártok. Radoszlavov, a kit egyes nyugateurópai konzulok hosszú ideig támogattak, mint a jövő emberét, bizalmasai-val egyetértve, egyezsere akart lépni Cankov-val, hogy a kormány ellen közösen járjanak el. Karavelov és társai egyelőre nem csatlakoztak ehhez a szövetséghez, és pedig abból az okból, mivel Karavelov, Radoszlavovnak régóta személyes ellensége. Karavelovék és a többi ellenzék a szkupstina új ülés szakának mindjárt eljén vagy husz interpellációt terjeszt be, a melyek az Oroszországra való viszonyra, Boris hg. áttérésére, a petervári deputációra, a budgetre, a hadügyi kormányzatra és egyes belügyi kérdésekre vonatkoznak.

Badeni programja. A parlamentben tegnap tovább folyt a tegnapielőtt megkezdett vita a Badeni által előterjesztett kormányprogramra nézve. A vita még ma sem fejeztett be és holnap lesz a folytatása, mely alkalommal Badeni ismét fel fog szólalni. Új mozzanatokat a mai ülés éppenséggel nem tűntetett fel és az egész vita inkább már csak a tegnap dolgok felrészítése volt.

Miniszterválság Szerbiában. A radikális Szvesztinilisz értesülése szerint miniszterválság tört ki, a mely egyelőre Novakovic és Mazinkovic miniszterek bukásával fog végeződni. Mazinkovic helyét Taimanovic Miklós rendőrfőnök, Petrovics helyét pedig Protic ezredes, államvasuti igazgató veszi át.

A „Nagyvárad“ jubileuma.

Debreczen okt. 26.

Holnap üli meg a vidéki sajtó egyik tekintélyes képviselője, a „Nagyvárad“ fennállásának huszonöt éves jubileumát.

Ez alkalom a magyar hírlapirodalom ünnepe, melyen az egész ország sajtója ünnepli a „Nagyvárad“-ot, a jubiléus lapot.

Bizony hosszú az a huszonöt év, különösen pedig abban az idegfárasztó, lélekölő munkában, melyben a betűk rabjai egymásután dölnék ki a sorból, hogy helyet adjanak az ujaknak.

A politikai és társadalmi élet viharában tisztességgel megállta helyét a „Nagyvárad“, s most visszatekintve az elmúlt negyedszázadra, büszkén mondhatja el magáról, hogy betöltötte tiszteletét.

A jubiléus lap szerkesztőségéhez a következő sorokat intézte a „Debreczen“ szerkesztősége:

Mélyen tisztelt Kartársak!

Mint a testvér város legrégebb napilapjának, a „Debreczen“-nek felelős szerkesztője, a legőszintébb örömmel veszem föl tollamat, hogy a „Nagyvárad“ ünnepén kifejezésre juttassam a magam és munkatársaim legmelegebb jó kívánatait.

Negyedszázada már, hogy a „Nagyvárad“ is azon a nehéz uton halad, a melyen — ferdén fejlett hazai viszonyaink következtében — minden vidéki magyar hírlap járni kénytelen a mely uton csak tövis és göröngy sebz lábainkat: de enyhület és elismerés rózsái csak elvétve ha fakadnak számunkra.

Jól esik constatalnunk, kartársi büszkeséggel tölt el bennünket az a tudat, hogy e nehéz viszonyok daczára, a „Nagyvárad“ ugy tartalmasság, jól értesültség, mint erkölcsi és irodalmi tisztesség és érték dolgában olyan színvonalra tudta felküzdeni magát, hogy a saját körében csak olyan teljesen betölti tiszteletét, mint akármelyik országos lap a magahatásának szelesebb mezején.

És hogy ez így van, az első sorban a lap szellemi vezetőinek, szerkesztőjének és munkatársainak az érdeme.

Éppen ezért első sorban önökhöz szall kartársi meleg üdvözlötünk!

Elismerésünk a mul'ért!

A jelen küzdelmeihez pedig Istentől kérünk önöknek, kedve' kartársainknak, erőt, kitartást és soha nem csüggedő reményt.

Kartársi tisztelettel s szives üdvözlötlettel

Debreczenben, 1895. október 26-án

Dr. Nagy Zsigmond

főiskolai tanár, a „Debreczen“ politikai napilap felelős szerkesztője.

Tanári székfoglaló a főiskolában.

Nagy ünnepe volt ma a főiskolának. Ma tartotta meg székfoglalóját az a három új tanár, a kik a folyó tanév elején kezdtek meg működésüket főiskolánkban, névszerint: Dr. Bartha Béla, Dr. Kérészy Zoltán és Nagy József. Közülök a két első akadémiai, a harmadik pedig praeparandiai tanszékét tölt be. Az utóbbi az egyházkerületi középiskolai felügyelővé megválasztott Joó István helyét foglalta el; az akadémiai két tanszék ellenben ugyanon van szervezve. Ez az a két új jogi tanszék, mely Debreczen sz. k. város bőkezűségéből a millenium emlékeire rendszeresített főiskolánk jogai facultásának erősítése végett. A felavatási ünnepélyre egybesereglett notabilitások a főiskolai kistanácssteremből indultak főtiszt, és méltóságos Kiss Áron püspök ur vezetése és az összes tanárkarok kíséretében az oratoriumba, a hol a tulajdonképpeni ünnepély le folyt.

Az ünnepélyen megjelentek: Kiss Áron püspök, Kiss Albert, Dicsőffy József lelkészek, Dr. Medve Kálmán, Márk Endre, Kovács Ferencz, Puky Gyula, Szell Farkas presbyterek Cserna Vincze kir. főügyész, Némethy Lajos, Vértessy István városi főjegyző, Hajdu Gyula városi tanácsnok. Kölcsey Ákos földirtokos, Barta Mór ny. ev. ref. lelkész, Tóth Lajos ny. tanító Dr. Csengery János a budapesti mintagymnasiumi tanára és számos tekintélyes helybeli polgár.

A mint a főtiszteletű püspök kísérete az oratoriumban fentartott helyeiket elfoglalták, a főiskolai kántus rázendítette Beethoven örök szép himnusát a „Dicsőit téged“-et.

A kántus énekének elhangzása után fölkelte főtiszteletű Kiss Áron püspök ur s igen szépen kidolgozott beszédben előbb rövid történeti visszajelentést vetett a „debreczeni protestáns egyetem“ eszméjének fejlődésére, majd felszólította az új professorokat székfoglaló értekezésük megtartására.

Az oratorium kis katedrójába először dr.

Bartha Béla, a fiatal kora daczára már is országos nevű és tekintélyű jogtudós és kiváló publicista lépett a rendkívül kellemes, vonzó stylusban kidolgozott és szigoruan szakzerű értekezést tartott a kereskedelmi társaságok jogi személyiségéről, a melyet a kir. tábla jelen volt notabilitásai látható érdeklődéssel és gyakori helyeslő fejbólintással kísérték. Minem tartjuk magunkat illetékeseknek az értekezés tudományos részének megbirálására, — bár impressióink szerint annak igen jeles dolgozatnak kell lennie, — de annál nagyobb örömmel és halás köszönettel regisztráljuk a tudós tanár ur beközöntőjének második részét, a melyben a magyar reformatus tanár egyházi, társadalmi és nevelői feladatairól festett elveinkkel mindenben megegyező, helyes képet s mondott ki irányító — magára nézve kötelezőnek ismert eszméket, a melyeknek megvalósítására istentől kérünk neki erőt és kitartást. Hogy a jelenlevők is kivétel nélkül helyeslőleg vették tudomásul dr. Bartha Béla ünnepélyes kijelentéseit, bizonyítja az a 1. lkes éljenzés és taps vihar, mely értekezésének befejeztekor felzúgott.

Utána Dr. Kérészy Zoltán rokonszenves ifju alakja tűnt föl a katedraban és előadta nagy tudományos apparátussal és mélyreható történelmi tanulmánygyal megirt székfoglaló értekezését, a melynek czime: „A vármegyei in ézménynek politikai életünk fejlődésére gyakorolt hatása a mohácsi vésztől 1848-ig.“ A fiatal, de igen komoly tudósnak ígérkező tanár ur értekezését mindvégig megerdemelt figyelem kísérette s végül leikes éljenzés jutalmazta. A éven kijutott része az elismerésből — a harmadik értekezésnek, Nagy József tanítóképző-intézet tanár urnak is, a ki székfoglalóját: „Az összehasonlító földrajz földadata“ czimvel látta el.

Nagy kár, hogy a közönségre nézve egyszerre három ily mélyreható tanulmány végig halgatása egy kissé nagyon is fárasztó volt mert — bár az értekezők minden tartozó tekintettel voltak a hallgatóságra — az ünnepély a főiskolai kántus énekével csak déli 1 órakor ért véget.

Ma este az új tanárok tisztelőit a régebbi kartársak barátságos vacsorára gyűlnek egybe az „Arany Bika“ földszinti kistermében. (Referens)

Tanügy.

Tanügyi kongresszus. A II. Országos és egyetemes Tanügyi Kongresszus megtartásának idejétől már csak néhány hónap választ el. A rendező bizottság a magyarországi tanárok, tanítók s nevelők e nagy fontosságú mozgalma érdekében szükségesnek tartjuk, hogy a kongresszuson részvenni kívánó tagok számáról már most tájékozódjék. Felhívja az ország tanárait, tanítóit, kisdidővoit, hogy a kongresszusra mielőbb jelentkezzenek. Különösen kéri a bizottság az egyesületet, tanító és tanári testületeket, hogy tagjaikat jelentkezésre bírni és közöttük tagjáji gyűjtéseket rendezni sziveskedjenek.

Rendelet a tanfelügyelőkhöz. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a tanfelügyelőkhöz intézett rendeletében különösen arra hívja fel őket, hogy szigoruan ellenőrizzék a tankötelezettség teljesítését, az iskolákat minden évben legalább egyszer meglátogassák s ügyeljenek hogy a tanítók megkapják-e az iskolafentartóktól a háromszáz forint miniamális fizetést. A rendelet a magyar nyelv népiszkolai oktatásával is foglalalkozik s erre vonatkozólag a következőkben ad utasítást: „Az állam nyelvének, a magyar nyelvnek tanításáról szóló 1879. évi XVIII. törvénynek rendelkezéseit nincsenek kellő mértékben érvényesítve. Az 1893/94. évben a 7200 nem magyar tannyelvű népiszkola közül 2198-ban a magyar nyelv siker nélkül, vagy éppen nem tanított. A tanfelügyelőknak nemcsak hivatalos, de hazafias kötelességük, hogy e valóban türeltellen állapoton mielőbb segítsenek. Ha a tanítóban van a hiba, a mennyiben nem bírja oktató képességgel a magyar nyelvet, az 1893 évi XXVI

ban megtiltja. A minisztert az indította ezen rendelet kiadására, hogy a szőlőbetegségek ez idén a külföldön nagyon elharapódtak. A miniszter utána teszi rendeletének, hogy szakközveit ezen rendelet betartásának ellenőrzésére utasította és az ellen vétőket feljelenti a kihágási bíróságnál, s ott a legszigorúbban büntetik meg.

Adakozás a Kossuth szoborra.
Sápy Lajos, kabai ev. ref. tanító a Kossuth szoborra, a kabai iskolás gyerekek nevében 30 frt 65 krt gyűjtött, mely összeget beküldötte a debreczeni Kossuth szobor bizottsághoz.

Egy hajszál híjja...

•Tegnap este megkértem Berta kisasszonyt, hogy mondja valaki jó barátjának.
•Igazán? És megkaptad? — kérde a másik.
•Csak egy hajszálom mult, hogy nem. De a kósár súlyát nagyban enyhítette az a gyöngéd mód, a melylyel kezembe adták. — Azt mondtam, hogy imádoztam, hogy szivesen hozzám jöjné, ha sok pénzem volna, s kiváló jellem volnék, s ha szemeim kék helyett barna volna, s ha göndör hajam volna, ha két ujjnyival nagyobb volnék, ha pályámon hírneves ember volnék és személyes kellemeimmel is rendelkez-ném, s ha régi nemes családból való volnék, és nekimindig mindenben kedvére tennék, s ha soha nem dohányoznám s este ki nem maradnék és semmiféle egyetlen tagja nem volnék és nagylábon tudnék élni, nagy szolgaszemélyzetet tartatnék és megenged-ném, hogy a mamája is velünk lakjék és még sok más egyéb is, a mit már elfelejtettem. De ha családik is az ember, mégis jó elgondolnia, s csak egy hajszál híjja volt, hogy ter-
vem nem sikerült.

Enyhítő körülmény.

Nagybácsis: Micsoda! — Háromezer forint adósság két esztendő alatt?

Unokács: Igen, de az egyik év szökösztendő volt bácsikám!

Ügyvédi, bírósági és végrehajtói nyomtatványok, u. m.:

Rendes értesítvény,
Értesítvény haszonbérletről,
Kielégítési biztosítási könyv,
Kézbesítési iv,
Felhívás (tulajdoni igény érvényesítés),
Árverési hirdetés,
Végrehajtási jegyzőkönyv,
Rendelvény,
Árverési jegyzőkönyv

100 egész ivenként 80 krért folyton kapható Hoffmann és Társa könyvnyomdájában, a főpostával szemben.

Micón a nagy közönség szives figyelmét Ungváry László hírneves 121 holdas ceglédi gyümölcs-faiskolájának mai számunkban is megjelent hirdetésére felhívjuk: egyúttal jelezzük azt is, hogy biztos tudomásunk szerint Ungváry László-féle gyümölcsfaiskola-telep egyike a legmegbízhatóbb gyümölcsfaiskolák s szerzési helynek, honnét hiteles fajú, szép növényű, rendkívül gazdag gyökérszerű életerős csemetét és vadoncot, kitűnően csomagolva, igen nagy mennyiségben s a legolcsóbb áron kaphatni. Igen nagy előnye e faiskolának az is, hogy homokos talajon létesült, már pedig általános tudva van, hogy a homoktalajból kikerülő csemete mindig jobban fogamzik, mint a nehéz, iszapos vagy agyagföldben nevelt. Nagy előnye ezen iskolának továbbá még az is, hogy fajának legnagyobb részét a eghitelesebb forrásból: Berecki Mátétól szerezte be. Ungváry László kimerítő nagy árjegyzékét kívánalomra bárkinek is készséggel megküldi.

Táviratok,

Országgyűlés.

— Távirati tudósításunk. —

Budapest október 26.

Kevésnél 10 óra után nyitotta meg az élnők az ülést.

Napirend előtt Kun Miklós szólalt fel. Kijelentette hogy tegnapelőtt Endrey Gyula interpellációjánál Perczel Dezső belügy-miniszter beszéjébe nem kiáltotta, hogy a „főispán hazudik.“ Ha mondott volna is ilyesmit, azt csak úgy tehette, hogy a főispáni jelentés téves. Külömben is meggyőződött arról hogy Kállay szegedi főispán az igazat jelentette. Ezt, kéri, hogy konstatálják.

Többféle interpellációra adott válasz

között érdekes volt az Ugron Gábor interpellációjára adott válasz.

Bánffy Dezső miniszterelnök azt feleli Ugron Gábornak a császári ház miniszteré-re vonatkozólag, hogy az nem érinti a közjogot. Ezzután körvonalozza a császári ház miniszterének teendőit, s kijelenti, hogy annak közjogi funkciója egyáltalában nincsen, mivel csak a király magán ügyeit végzi. Külömben Ő Felsége már elrendelte az é. szóciska közbeszurását, s ezenutal a kútügyminiszter „a császári és királyi ház miniszteré-re“ címet fogja viselni.

Az ülés végén Hock János megköszönte Perczel Dezső belügyminiszternek, hogy a csongrádi törvénytelen határozatot megsemmisítette.

Nagy tüzvész Galicziában.

Budapest, okt. 26. (A Debreczen eredeti távirata.) Varsóból táviratozzák, hogy Lasokin városa nagy részt leégett. A szerencsétlenség irtóztató. Több ezer ember hajléktalanná, öt ember a lángok közt veszett.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 26. (A Debreczen eredeti távirata.) A ház legközelebbi ülése nov. hó 6-án lesz. Valószínűleg akkor kezdik a költségvetés tárgyalását.

Jenő főherceg váltója.

Budapest, okt. 26. (A Debreczen eredeti távirata.) Ma délelőtt Széless Etelka beismerte a vizsgáló bír. előtt, hogy Jenő főherceg aláírását a hamis váltókon ő hamisította.

Sport.

Zsuki verseny. A holnap tartandó utolsó verseny iránt nagy az érdeklődés az erdélyrészt: vármegyékben. Ennek legfényesebb bizonyossága a nevezések nagy száma. A lovar-egylet díjára 41 ló nevezett. Az erdélyi nagy díjra, a győztest 1000 frtal jutalmazza, 22 nevezés történt. Az Ő Felsége által adományozott s a katonatisztek számára startnál zárt, hadseregi díjra 8 nevezés áll, míg a sikeresen 17 lovat akarnak a starter zászlója elé állítani.

Közgazdaság.

Sertéspiacc.

Budapest-Kőbánya, 1895. okt. 25.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 kg-ron felüli súlyban) 4—57—krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 kg súlyban) 54—57 krig. 3. Fialat nehéz (páronként 326 kg-ron felüli súlyban) 54—55—krig. 4. Fialat közép páronként 251—320 kg-ron, súlyban 54—55—krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 kg-ig terjedő súlyban) — — —krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) — — —krig. 7. Közép (páronként 220—280 kg-ron, súlyban) — — —krig. 8. Könnyű (páronként 220 kg-ig terjedő súlyban) — — —krig. — III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 200 kg-ron felüli súlyban) 53—54—krig. 10. Közép (páronként 220—260 kg-ron, súlyban) 53—54—krig. 11. Könnyű (páronként 220 kg-ig terjedő súlyban) — — —krig. Sertés létszám 1895. év okt. hó 22. napján volt készletben 4727 db. 1895. okt. évi hó 23. napján felhajtott — darab. 1895. évi okt. hó 23. napján elszállított 507 db. 1895. évi okt. hó 23. napjára maradt készletbe 4176 db. A hizott sertés üzletirányzata: Változatlan.

A kisipar fejlesztése. A kisipar fejlesztése érdekében az eddigieknél nagyobb összegeket szándékozik a jövő év folyamán fölhasználni a kereskedelmi miniszter. És pedig első sorban a nyersanyag beszerzési-, raktár- és termelő-szövetkezeteket öbajtja olcsó vagy kamatmentes kölcsönökkel támogat-

ni, mert az ily szövetkezetek egészséges eszközöknek mutatkoznak arra nézve, hogy a kisiparosok a nagy ipar versenyével szemben sikerrel megállhassanak, illetőleg a gyárszerű termelésre átmenjenek. Alkalmos levén továbbá a kisiparos versenyképességének emelésére az is, ha műhelyét modern technika vívmányai-
val, egyes újabb munkagépekkel szerelheti föl, ilyen célra adott segélyek, illetőleg kölcsönök útján is támogatni szándékozik a miniszter a kistiparosokat. Csak mentől hamarább!

As állategészségügy államosítása. E kérdést a legutóbbi minisztertanácsban Festeticz Andor gróf, a földmivelés-ügyi miniszter felszínre hozta és indítványozta, hogy az államosítás minél hamarább keresztül vitessék. A minisztertanács helyesléssel fogadta ez indítványt s így valószínű, hogy a miniszter a jövő hó folyamán az állategészségügy államosításáról törvényjavaslatot fog benyújtani a képviselőháznak.

Szőlőtermésünk az idén. Az egész országban a homoki szőlőkön jobb volt a termés, mint a kötött és agyagos talajokon. Minthogy pedig a homoki szőlők mind nagyobb területet foglalnak el, a relatíve gyenge termés daczára is, az idei szüret a mult 1894-iki szüretet mennyiségét legalább is 30 százalékkal felülmúlja. A legkedvezőbb termés volt az idén is a Duna bal partján, Duna, Tisza közén és a Duna jobb balpartján. A Királyhágón tuli részeken, nevezetesen Alsó-Fehér- és a két Küküllővármegyében szintén jól fizet a szőlő; helyenként kat. holdanként termelt 8—14 hektoliter must, viszont azonban vannak olyan helyek is igen bőven, a hol csak 1—3 hektoliter a termés hozam, Magyarország a szőlő területe a rekonstruált direkt és nem direkt termő szőlők hozzáadásával 200.000 hektár, 347.000 kt. hold, az átlagos termés kt. holdanként 5—6 hektoliterre becsülhető, és így az összes eredmény 1.48—2.30 millió hektoliter között fog ingadozni. A borkereskedők a must hektoliterjét 8—10 frtjával, a kiválóbb minőségűeket 20 25 frtjával veszik. Kivételre szőlő igen sok jutott ez idén.

CSARNOK.

Kölcsey Parainesis a középiskolában.

Irta: dr. Gulyás István. 7.

(Folytatás.)

Ilyen érzések, ilyen gondolatok hatása alatt fejlődik a Kölcsey lelki világa, megszólva egyfelől az emberiség iránt érzett forró szeretete, másfelől az egyén, az egyes ember semmisségének, az egészért való kérelmetlen elpusztulásának kínzó tudása közt, mig végre megállapodásra jut egy sajátos világnézete ben, a melyet senkitől sem kölcsönzött, a melyet ő maga teremtett magának s a melytől tisztább legfenségesebb kifejezést a Parainesisben nyert.

Az ő filozófiai erkölcstana ez, melynek minden gondolata attól a két motívumtól van át meg átszöve, mely egész életén keresztül kísértte.

Benne van legnagyobb fájdalma, benne az a tündőd, busongó melancholia, mely lehangol, elcsüggeszt s olomsúlyként nehezedik lelkere; de benne van végtelen szeretete is, mely fájdalmát ellensúlyozza s olvasóját ellenállhatatlan lángra gyújtja.

Ő maga állásigonyját a Parainesis utolsó lapján a következőkben körvonalozza:

•A természet egyetlen törvénye: az egésznek fentartása, kifejezése, haladása az értelem végpontjáig s mindezt ha'andó szem csak egyes jelenetekben láthatja s kísérheti. E törvény az, s'inek valamint a világ más egyenkinti részei, ugy az ember is alárendelt, s'gy annak betöltésére kény és fájdalom együtt munkáljon; azért bár mindenki szeretne boldog lenni, minden törekszik: még se hidd, mintha isjen az emberi élet czéjává e törekvést rendtele volna. Feltehető, em-

beriséghez hű kebelnek kísérője lehet a boldogság, mint magas erénynek a dicsőség; de kitűzött cél gyanánt tekinteni azt; családokozás.

»Teljesített kötelesség s nemes törekvés önérvényes küzdelem s bánat között is nyugalmas tanyészt s ha e nyugalommal boldogság czim alatt megelégszel, annak megnyerése szép, jó és erős léleknek keresés nélkül, csupán tettei következtében bizonyos.»

Minden egyes ember, még a legnagyobbis parányi része az egésznek; s minden rész az egészért lévén alkotva: azért kell első sorban munkálni is. »Ki saját jólétét egyetlen főcél gyanánt üzi, neveltségessé teszi magát minden gondolkodó fej előtt. Az emberiség (olyan), mint az Óceán, melynek ezredéig, myriádokig tartó élet rendeltetik; — egy ember, mint egy buborék, mely támad, ide s oda hanyódik s pillanat múlva széjjel pattan, a megmérhetetlen tömegben eltűnendő.»

Ez a filozófiai hitvallása, mely így pusztán kimondva rideg, megdöbbentő.

Érezzük, hogy ez eszmével szedületes magasságba emel bennünket, elvész lábaink alól a föld s támogatóra van szükségünk, hogy el ne bukjunk.

De ő kész van a támogatással is.

A gondolat világának dermesztő levegőjét szive melegségével teszi elviselhetővé s ha fájdalomokat egészen el nem oszlatja is, megnyugtat bennünket, belénk oltja azt a nemes rezignációt, melynek eádménye nem tehetetlen pesszimizmus, nem mindent gunyosan megvető cinizmus, nem is a semmivel nem törődő, csupán élvezeteket hajhászó hedonizmus, hanem egy tiszta érzélem, mely bennünket az ő mocsoktalan jellemének tiszteltetésére és utánzására ösztönöz.

Az élet zivatari, családásai és kísértelei közt a kötelességet állítja oda számunkra, mint egyedüli menedéket a kétségbeesés, az elcsüggedés, az elbukás ellen; de ez a kötelesség nem a stoikusok fagyos okoskodása, nem a Ciceró utilitáris felfogásán alapul; nem csak azért vannak kötelességeink, mert azok teljesítése nélkül megsértjük a józanul gondolkodó ész törvényeit, eláásuk anyagi jólétünket, elidegenítjük embertársainkat.

Kölcsy kötelességérzete a szívben a krisztusi szeretetben gyökeredzik, onnan veszi táplálékát, ott nyeri legfőbb magyarázatát.

Ezért van az ő tanának minden olvasójára, ki őt megérti, ellenállhatlan, gyújtó hatása s azért különösen ránk, a magyar nemzet fiaira, mert az ő szeretete az emberiség körén belül a mi fajunkért a sokat szenvedett magyar fajért lángol olthatatlanul.

Ezek után meg fogjuk érteni a Parainesist; észrevesszük a szalat, mely benne erős fonalként végigbuzódik. Összetudjuk kapcsolni benne a sokszor szétszórtnak látszó gondolatokat s meg lesz annak ránk az a hatása, melyet vele írója elérni akart.

Lássuk most, a mennyire lehet, röviden annuk tartamát.

Emléket akar alkotni szeretett öcsésének s ez emlék alapjául azon gondolatot teszi, mely neki legtöbb nyugalmas szerzett: a szenvedések az élet iskolája, azok adják az életre szükséges tudományt: a minden szenvedésen győzedelmeskedő szeretet sugalta kötelességérzés!

(Folyt. köv.)

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	—
Tavaszi buza márcz.—ápr.-re	6.88—90.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.26—27.
Őszi zab	—
Tavaszi zab	5.94—96
Uj tengeri május—jun.-ra	4.54—56.

Bécsi gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 11 ó. 20 p. —

Őszi buza szept.—okt.-re	—
Tavaszi » márcz.—ápr.-re	7.27—28.
Őszi rozs	—
Tavaszi rozs	6.69—70.
Őszi zab	—
Tavaszi zab	6.35—36.
Tengeri máj-jun.-ra	4.90—92.

A szerkesztő postája.

Krámer Elemér. (Szeged.) Ma ment a második levél. — Tarczát, apróságot nem küldesz? Üdvözlét!

Mosonyi Gyula. (Szeged.) Bérmentetlen levélre — bérmentes válasz ment.

Varga Dezső. (Miskolc.) Köszönjük a tudósítást. Annak a bizonyos sajtópernek a végtárgyalása el lett halasztva. Ha megtudjuk, hogy mikorra? — megírjuk. Szives levelezéseit köszönjük, ugy-e máskor is felkeres bennünket?

Camillus. (R. A.) jelzéssel ellátott vezércikkünket lapunk segédszerkesztője, Rostkowitz Arthur írja. Ultimót nem árulhatjuk el, mert nem hatalmazott fel rá.

Nebántavirág. Elmúlt már a kisasszony tizenhat esztendő?

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet. 23. Páralan bérlet. 23.

1895. Szombaton okt. 27-én:

Az új honpolgár.

Eredeti fővárosi életkép dalokkal, 3 felvonásban. Írta Kövesay Albert. Zenéjét szerzette Dehlin Henrik. »Az én nevem Goldstein Számi« és »Marsch couplet« zenéjét írta Konti J. (Rendező: Krémer)

Nyílttér.

Dr. Engel Ignácz

orvos, szülész, sebész-tudor és nőgyógyász

Biharvármegye tb. főorvosa

lakik: Miklós-utca 1909. sz. saját házában.

Rendel: d. e. 8—10, d. u. 2—4-ig.

Dr. WEISZ JÓZSEF

ügyvédi irodáját

Debreczenben, Piacz-utca

2143. szám alatt a Szedlák és

Vámos házban (földszint 2. aj.)

megnyitotta.

Ranunkel Henrikné

főtér 1711. számú házában

egy udvari emeleti lakás

mely áll: 5 szoba, konyha, kamara, pincze és padlásból

k i a d ó.

 A legujabb

NŐI BLOUSOKAT,

valamint

gyermek-ruha és gyermek-felöltöket

legolcsóbb szabott áron ajánl

Steiner és Wittmann

DEBRECZEN, Főpiacz, a főposta mellett.

Szücs Károly

puskaműves, fegyver raktára

Debreczenben, br. Podmaniczky-ház, a kistemplommal szemben.

Vidéki megrendelések a legnagyobb pontossággal eszközölhetnek.

Használt fegyverek becserelethetnek.

Ajánlja mindennemű

lőfegyverét

melyek lökésségeért teljes felelősséget vállal

Férfi-szabó és kész ruha-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

főpiac, Miklós-utca sarkán, Czégely-házban levő

férfi-szabó és kész ruha-üzletemben

☉ raktáram tulhalmozottsága folytán ☉

férfi téli öltönyök	6	frttól kezdve
fiu » öltönyök	4	» 80 krtól kezdve
gyermek téli öltönyök	2	» 30 » kezdve
férfi rövid téli kabátok	5	» »
gyermek téli köpenyek	3	» »
férfi hosszú téli köpenyek	7	» »
» » » kabát	6	» »
férfi téli nadrágok	2	» »

VALAMINT AZ ÖSSZES RAKTÁRON LEVŐ

☛ férfi-, fiu- és gyermek ruhafélék ☛
bámulatos olcsó árban kaphatók.

Mérték utáni megrendeléseket, divatos szabás mellett, jutányos árban, lehető legrövidebb idő alatt elkészíték.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

BERGER HERMAN

férfi-szabó és kész ruha raktára
MIKLÓS-UTCZA SARKÁN.

LAKÁS

berendezési tárgyak legnagyobb választékban

mindenféle csipk, cangres függönyök, berlini és párisi színes kézi festményü és beszövött Stores és Vitrage, francia Gobelens, — Mohair és más szövet

☛ FÜGGÖNYÖK ☛

Partnerek, ágy- és asztalterítők; Cobelens faldíszek; — Karaman, brocat, lampás, peluche és különféle más

BUTORSZÖVETEK.

Smyrna, Stambul, Argaman, Axminster és Velvet pamlag- és mindenféle futószőnyegek.

Kunz József és Társa

kistemplom-bazár.

45000 drb. jó kiégetett vegyes téglá ELADÓ.

Értekezhetni Nagy-mester-utca 1332. sz.
SZABÓ PÉTER ácsmesternél.

Eladó ház.

A homok-kertben, a legnépesebb utcában, 191-ik szám alatt levő ház mely áll egy utcai üzlethelyiségből, mely évenként 4—5 ezer frt forgalmat csinál, továbbá négy szoba, pincze, ebédlő és zárt kapuval, az udvar végén kerttel, szőlő és gyümölcsfákkal, jó ivóvízzel, istálló és kocsiszinnel ellátva, **eladó.** — Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

1034/1895. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 17717/1895. P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Mórítz Lin-czer részére Fodor József debreczeni lakostól 80 frt tőke, ennek 1895. évi Ápril 30. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 27 frt 30 kr perköltség erejéig 1895. évi aug. hó 2-án bíróság felülfoglalt és 945 forintba becsült emlékkövekből álló ingóságok **1895. évi nov. hó 8-án d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és N-Várad-u. 2087. sz. a megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adni.

Debreczen, 1895. évi okt. hó 20-án.

Sugár Gyula
birói kiküldött.

9906/1895. sz.

Hirdetés.

A Hortobágy pusztának a Hortobágy folyón túli része 1895. év november 1-től 1896. január végéig juhok legeltetésére téli legelőül kiadatik.

Olyan juh után, mely a f évben a Hortobágy pusztán legelőadóval volt megróva, a téli legelőbér darabonként 10 krban, minden más juh után pedig darabonként 20 krban állapítatik meg.

A legelőbér a városi alapítványi pénztárnál fizetendő le, a honnan nyevendő nyugtára az adószámvevőség hajtó czédulát ad. Hajtó czédula nélkül hajtandó juhok tulajdonosai, valamint azok is, kik a váltott mennyiségnél többet hajtának legeltetésre, a legeltetési szabályrendelet értelmében büntetettnek.

Vidékről hajtandó juhok a hortobágyi állatoros által a Mátán megvizsgálándók, addig küllegelőre nem bocsáthatók. Legelőpénz felvételére csakis a városi alapítványi pénztári hivatal van feljogosítva.

Téli legelőre hajtandó minden juh a mátai biztosnál bejelentendő a hajtó czédula felmutatása mellett.

Debreczen, 1895. október 24.

A városi tanács.

Sirkoszoruk

olcsó árban

Gyenes Lajosnál

városház épület.

Tóth Béla gyógyszerára Debreczenben.

Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy

Sósborszesz

készítményemet, mely saját felügyeletem alatt készül, a forgalomnak átadtam. Sósborszeszemnek vegytisztasága és gyógyhatása felől teljes biztosítékot nyújtok és mindazon betegségeknek, a hol a sósborszesz szükséges, a saját készítményemet ajánlom.

Tisztelettel

TÓTH BÉLA

gyógyszerész.

Raktárak Debreczenben:

Csanak József,
Ganofszy Lajos,
Gerébi Fülöp,
Király János,
Kovács Mihály,
Kun József,
Leidenfroszt Ármin,

Lusztig Károly,
Parti Ferencz,
Raics Gyula,
Rickl J. Zelmós,
Szabó Zsigmond,
Tóth Sándor
Varga Lajos,

uraknál, valamint gyógyszeráramban.

➡ Egy nagy üveg 90 kr, kis üveg 45 kr. ➡

Uj találmány

Takarmány-füllesztő-gép

két hektás beltartalommal,

gyakorlati tapasztalatok után, a legcondosabban erős kazánlemezéből készítve, mely minden gazdaságban nagy előnyénél fogva pótolhatatlan szükséglet képez, melyet jó minősége és czélszerűsége — szemmel tartva különösen a kisebb gazdák érdekeit is — ajánlja.

Miután ezen gépekből folytonosan raktárt tartok, ajánlom azoknak megtekintését a t. gazda közönség figyelmébe.

Árak a lehetőleg jutányosak, úgy hogy azokat bármely gazda könnyen megszerezheti.

Továbbá erős készületű takarékos tüzhelyeket egyes és két tüzre alkalmasat. **Öntött vaskályhákat, erős kiállítású ruha mángorlokat.**

Minél tömegesebb látogatást és megrendelést kérve — vagyok teljes tisztelettel

NÉMETH GYULA

MŰLAKATOS

Széchenyi-utca 1774. szám.

RÓZSA LAJOS

női divattermében

DEBRECZEN,

Kistempolm-bazár.

Egy divatos téli kabát angol szövet bélésse I	— — — — —	7 frttól feljebb.
Egy elegáns téli kabát atlasz béléssel vattirozva	— — — — —	7 " "
Egy finom plüsch kabát atlasz béléssel vattirozva	— — — — —	12 " "
Egy finom posztó téli kabát selyem béléssel	— — — — —	14 " "
Egy vattirozott félrad angora prémmel	— — — — —	15 " "
Egy vattirozott egész rád angorával	— — — — —	20 " "
Egy téli plüsch gallér Tibettel szegélyezve	— — — — —	12 " "
Egy szörme carakül gallér	— — — — —	15 " "
Egy jó meleg félrad mokus béléssel persiáner prém	— — — — —	25 " "
Egy jó meleg egész rád mokus béléssel persiáner prém	— — — — —	30 " "
Egy jó meleg gyermek köpeny levehető gallérral	— — — — —	3 " "
Egy elegáns diszitett női modell kalap	— — — — —	2 frt 50 krtól feljebb.
Egy elegáns diszitett leány kalap	— — — — —	1 " 50 " "
Egy elegáns házi blous jó mosó barchetből	— — — — —	2 " " "
Egy divatos faconu flanell blouse	— — — — —	3 " 50 " "
Egy remek kivitelüselyem blouse 6 féle színben	— — — — —	10 " " "

☞ Szörme-áru különlegességek minden árban. ☜

Ezenkívül raktáron vannak a legnagyobb választékban női felöltők és kalapokban eredeti modell darabok, melyek a legmagasabb igénynek is megfelelnek.

Szálloda- és kávéház- megnyitás.

Tisztelettel alulírottak bátorkodunk a t. cz. közönség szives tudomására hozni, hogy a legnagyobb kényelemmel és legfényesebben berendezett

s szállodát és kávéházat a „Nádor“-hoz

Budapest, IV. ker., Vámház-körut 2. sz. szeptember hó 21-én megnyitottuk.

Ezen szálloda a lehető legjobb fekvéssel bír, gyönyörű kilátással a Dunára és a buda-hegyekre, a vámház, vásárcsarnok, vámháztér híd közvetlen közelében; hajó-, lovasut- és omnibusz-állomás a szálloda mellett. Valamennyi szállodai helyiség villanyos világítással van ellátva. Főtörekvésünk lesz olcsó szobaárak és figyelmes kiszolgálás által t. vendégeinket minden irányban kielégíteni.

A szállodához tartozó kávéházban mérsékelt árak mellett a lehető legjobb kiszolgálás előre is biztosítva van

minden este jóhírű cigányzene.

Több évi tapasztalatainkra e téren támaszkodva, továbbra is kikérjük jóakaróink támogatását és vagyunk minél számosabb látogatásért esdve,

kiváló tisztelettel

Holstein Testvérek,

(406.)

szállodatulajdonosok.

ELSŐ DEBRECZENI

paplan-gyár

Debreczen, Széchenyi-utca.

Paplanok, mádraczkok

mérték szerint

gyorsan és pontosan elkészítetnek.

Világhívatás!
BAUR RUDOLF,

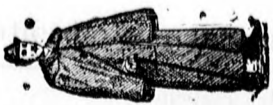
Innsbruck (Tirol),
székhelyi üzlete, Rudolf-utca 4.

ajánlja az ő

valódi tiroli loden-szöveteit

urak és hölgyek számára. Kész öltönyök és esőtűnnyelvek, teljesen vízmentesek, az ismert legszebb és legolcsóbb kivitelben.

Minta és árjegyzék ingyen és bérmentve.

(275.)

SIRKOSZORUK

legolcsóbb gyári áron
beszerezhetők

rendkívül nagy választékban

Schwarz M. L.

női és férfi divat

üzletében,
a főposta mellett.

„THE GRESHAM“

**ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG
LONDONBAN.**

Magyarországi fiók: Budapest, Ferencz József-tér 5, 6. || Ausztriai fiók: Bécs, Gizella-tér 1. szám a társaság házában.

A társaság cselekvő vagyona 1895. decz. 31-én = korona 131,435.6571
A társasághoz, fennállása óta, ker. 1,936,242.647 biztosítási tőkérő szülő ajánlatok lettek benyújtva.

Liberális feltételek! Olcsó díjfeltételek!
Elévülhetlen és megtámadhatlan kötvények!

Különös elnyit nyújtanak a kölcsönkötvények, a melyek — biztosíték alappal képezzék — az öngyilkosság vagy párbaj általi haláleset már a biztosítás kezdetétől fogva fedezik.

Prospektusok és díjtáblázatok, melyek alapján a társaság kötvényeit kiállítja az osztrák-magyar monarchia minden városában levő ügynök urak, valamint a magyar és osztrák fiókoknál díjmentesen kaphatók.

Főigynökség Debreczenben; Kossuth-utca 2156. Simonffy-ház. **DARVAS J.**

